

РАЗРЕШАВАНЕ НА ПРЕЗГРАНИЧНИ ПРОБЛЕМИ В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Митническият съюз на Европейския съюз обхваща цялата търговия със стоки и включва забрана на митата върху вноса и износа между държавите членки, както и на всички такси с равностоен на мито ефект, и приемането на обща митническа тарифа при отношенията с трети страни. Развитието на електронната търговия изправи митническият съюз пред две важни предизвикателства, свързани с улесняване на начините за търгуване и защита на интересите както на Европейския съюз, така и на неговите граждани. Отговор на тези предизвикателства е осигуряване на безпроблемното функциониране на вътрешния пазар на Европейския съюз. Това означава еднаквото прилагане на общите правила по неговите външни граници, или 27-те митнически администрации на държавите членки да действат като една. Независимо от стриктно изработената правна рамка в областта на вътрешния пазар, възникването на недоразумения поради неправилното прилагане и/или неприлагане на законодателството на Съюза, в резултат от множество презгранични движения, е неизбежно. За преодоляването поне на част от тези трудности през 2002 г. Европейската комисия създаде мрежата СОЛВИТ.

КАКВО Е СОЛВИТ?

СОЛВИТ е безплатна услуга, създадена от Европейската комисия и държавите членки за намиране на прагматични решения на презграничните проблеми, възникнали пред представителите на бизнеса или гражданите на една държава членка при неправилно прилагане на правилата на вътрешния пазар от държавната администрация на друга държава – членка на Европейския съюз.

СОЛВИТ е мрежа, чието наименование на английски език SOLVIT в превод на български език означава „разреша го“, т. е. разреши проблема. Тя се състои от 30 центъра, разположени по един в държавите от европейското икономическо пространство, което включва държавите – членки на ЕС, както и Норвегия, Исландия и Лихтенщайн. Мрежата се координира от СОЛВИТ екипа на Генерална дирекция „Вътрешен пазар и услуги“ на Европейската комисия.

Като извънсъдебен механизъм СОЛВИТ може да съдейства за разрешаването на проблеми, възникнали пред предприятия/гражданите на ЕС на една държава членка при неприлагане на правото на ЕС в областта на вътрешния пазар от държавната администрация на друга държава членка (така наречения „презграничен проблем“).

КОГА И КЪДЕ СОЛВИТ МОЖЕ ДА ПОМОГНЕ?

Задължително условие един проблем да бъде разпознат като

„СОЛВИТ случай“ е той да бъде свързан с прилагане на правото на ЕС с областта на вътрешния пазар, тоест свободното движение на стоки, хора, услуги и капитали.

По-конкретно областите, в които СОЛВИТ може да помогне най-често, са:

- свободно движение на капитали и плащания;
- данъчно облагане;
- граничен контрол;
- пазарен достъп за продукти;
- предоставяне на услуги;
- разрешения за пребиваване;
- право на установяване;
- права в областта на заетостта;
- права в областта на социалната сигурност;
- свидетелство за управление на моторно превозно средство;
- регистриране на моторно превозно средство.

СОЛВИТ има установени критерии за работа, посредством които центровете преценяват дали даден проблем попада в обхвата на мрежата или не. Основните критерии за допустимост на случаите са:

✓ *Наличие на спор, т. е. едната страна твърди, че притежава определено право, а другата отрича съществуването на това право или създава пречки пред неговото упражняване.* СОЛВИТ не е информационна мрежа за предоставяне на обща информация за правата на предприятия/гражданите, като за тази цел съществуват други услуги във вътрешния пазар – Европа

Директно, Вашата Европа и др.

✓ *Наличие на отношения „предприятие/гражданин – държавна администрация“.* Като част от държавната администрация СОЛВИТ не разполага със средства за въздействие при отношенията „бизнес – бизнес“ или „потребител – бизнес“, които остават извън обхвата на мрежата.

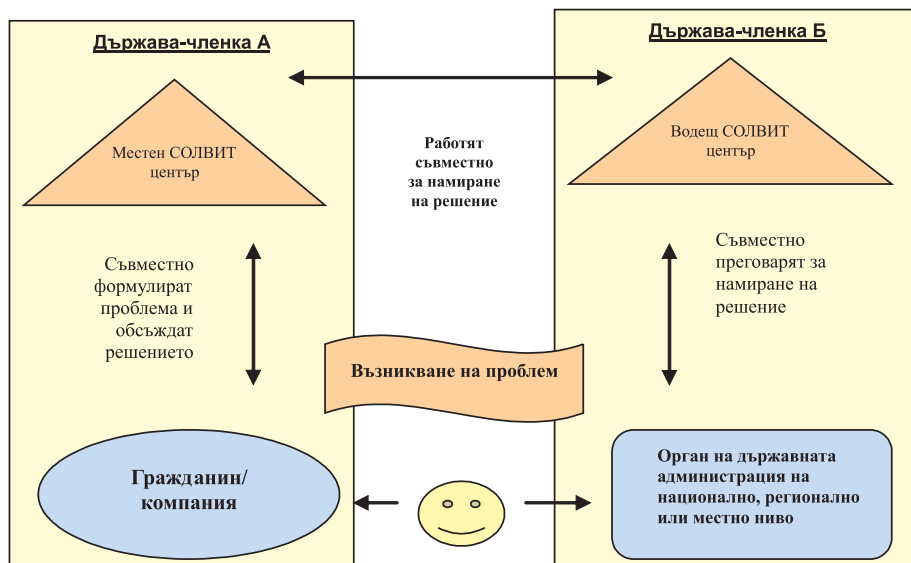
✓ *Неприлагане на конкретна норма от законодателството на ЕС.* В тези случаи се има предвид правото на ЕС, свързано с някоя от четирите свободи (хора, стоки, услуги и капитали). СОЛВИТ не може да се намеси при неприлагане на национални разпоредби, които не произтичат от правото на ЕС в областта на вътрешния пазар.

✓ *Проблемът да не е отнесен за решаване пред съдебен орган.* СОЛВИТ е алтернативен извънсъдебен способ за разрешаване на спорове и предложените в рамките на мрежата решения нямат обвързващо действие, поради което не могат да се противопоставят на съдебни процедури и/или съдебни решения.

КАК РАБОТИ СОЛВИТ?

Успешното разрешаване на един презграничен проблем изисква активното взаимодействие на два СОЛВИТ центъра – местен и водещ (графика 1). Българският СОЛВИТ център може да бъде както местен, така и водещ, в зависимост от националността на жалбоподателя и мястото на възникване на проблема.

Центърът, който получава жалбата, е местният СОЛВИТ център. Така например за български гражданин или предприятие, което има проблем с държавната администрация в Германия, свързан с неприлагане на право-

Графика 1. Начин на работа на мрежата СОЛВИТ.

то на ЕС, местен е българският СОЛВИТ център. Обратно, за немски гражданин или предприятие, което има проблем с българската държавна администрация, местен е немският СОЛВИТ център. Основната задача на местния център е да прецени доколко поставеният проблем попада в обхвата на мрежата и дали не съществуват други по-подходящи услуги във вътрешния пазар, към които проблемът може да бъде пренасочен. Центърът, който работи за разрешаването на презграничния проблем, е водещият СОЛВИТ център. В описания по-горе пример българският СОЛВИТ център е водещ за немския гражданин/предприятие, докато немският СОЛВИТ център е водещ за разрешаването на проблема на българския гражданин/предприятие.

Веднъж започнал работа по случая, водещият център разполага с 10 седмици за неговото разрешаване. Този срок може да бъде удължен с още 4 седмици, ако и двата центъра преценят, че в рамките на този срок може да бъде намерено приемливо за всички страни решение. Мест-

ният и водещият СОЛВИТ център си сътрудничат и поддържат връзка посредством специално създадена вътрешна база данни, поддържана от Европейската комисия.

ПОДАВАНЕ НА ЖАЛБА

Като електронна услуга в помощ на гражданите и бизнеса, мрежата СОЛВИТ е различна, защото не разполага с традиционна приемна за посетители. Подаването на оплакване до мрежата се извършва по електронен път посредством попълването на единия формуляр за подаване на жалби. С изпращането на формуляра по електронен път той автоматично се регистрира в базата данни на Европейската комисия и се пренасочва към местния СОЛВИТ център, за да започне работа по случая. Ако предприятие/гражданин желае да отнесе случай до СОЛВИТ, той трябва да е готов да представи необходима информация, включително име и координати на лицето или организацията, която внася случая. Предоставените данни се използват само за разрешаването на проблема и след приключване на работата

по случая се съхраняват 3 години в базата данни на Европейската комисия, преди да бъдат изтрити.

Националният СОЛВИТ център е установен в дирекция „Координация по въпросите на Европейския съюз“ в администрацията на Министерския съвет от 1 януари 2007 г., т. е. с присъединяването на страната към Европейския съюз. Позиционирането на центъра на това ключово място в администрацията е важно, тъй като дирекцията участва в координирането на работата на всички министерства и агенции при изготвянето и съгласуването на национални позиции, с които България участва в обсъжданията при приемането на регламентите, директивите и решенията в Европейския съюз и тяхното последващо въвеждане в националното законодателство.

Едно от най-големите предимства на мрежата СОЛВИТ, като извънсъдебен механизъм за разрешаване на презгранични проблеми, е в предоставянето на възможност на гражданите и предприятията не само да сигнализират, че техните права са били нарушени и е необходимо предприемането на коригиращо действие от страна на компетентните държавни органи, но и сигурност, че ще могат да оперират свободно и без ограничения във вътрешния пазар на Европейския съюз. А само така вътрешният пазар е в състояние да осъществи напълно целта, за която е създаден – да служи в интерес на своите потребители.

Христиана Грозанова

(Материалът е предоставен от дирекция „Координация по въпросите на ЕС“ в Министерски съвет)

Примери от практиката на мрежата СОЛВИТ

СВОБОДЕН ПОЛЕТ НА НОРВЕЖКА АВИОКОМПАНИЯ

Самолет на норвежка авиокомпания бил задържан, като е наложена глоба в размер на 3000 евро от митническите власти на френско летище. Според администрацията въздухоплавателната компания не притежавала необходимото за страни извън Европейския съюз разрешение да извършва търговски полети на територията на Франция.

Споразумението за Европейско икономическо пространство, което разширява вътрешния пазар на ЕС, включвайки Норвегия, Исландия и Лихтенщайн, позволява на норвежките компании да се ползват от същите права като компаниите от държавите – членки на Европейския съюз. След намесата на френския СОЛВИТ център, който информирал френските митнически власти, че не могат да изискват разрешение за този полет от норвежката компания и глобата представлява нарушение на правото на ЕС, сумата била възстановена на авиокомпанията.

Случаят е разрешен за 11 седмици.

НОРВЕЖКА ВОДА НА МАЛТИЙСКИЯ ПАЗАР

Норвежка компания, изнасяща изворна вода, била помолена от малтийските митнически власти да представи доказателства, че отговаря на изискванията на Европейския съюз за здравеопазване и търговия. Тъй като компанията вече изнасяла вода за редица държави – членки на Европейския съюз, СОЛВИТ пояснил, че изискването на малтийските власти противоречи на правилата на

Съюза и така норвежката изворна вода вече можела да се търгува свободно на малтийския пазар.

Случаят е разрешен за 7 седмици.

СОЛВИТ ПОМАГА НА БРИТАНСКА КОМПАНИЯ

Британски производител на медицински кантари искал да продава своята стока във Франция. Компанията имала опит с продаването на продукта си във Великобритания и други държави от ЕС в съответствие с правилата на Съюза. Френските власти отказали да приемат продукта на техния пазар и поискали допълнителни проверки. След като повече от година компанията се опитвала да пусне кантарите за продажба във Франция, накрая се обърнала към СОЛВИТ за съдействие. Намесата на СОЛВИТ помогнала за пускането на продукта на френския пазар и избягването на значителни загуби за компанията.

Случаят е разрешен за 11 седмици.

Български СОЛВИТ център
Администрация на Министерския съвет
Дирекция „Координация по въпросите на Европейския съюз“
Тел: (+ 359 2) 980-40-42; Факс: (+359 2) 980-77-07
Електронна поща: solvit@government.bg
Интернет адрес: <http://www.solvit.government.bg>